

Globalització tèxtil

JOSÉ GARCÍA-MONTALVO

Departament d'economia i empresa. Universitat Pompeu Fabra

El començament d'any ha suposat una enorme empenta a la globalització econòmica amb la liberalització mundial del comerç tèxtil. Òbviament les associacions d'empresaris tèxtils d'un gran nombre de països han posat el crit en el cel fins al punt de vaticinar la pèrdua de 30 milions de llocs de treball a causa de la invasió tèxtil asiàtica, en particular la xinesa. No obstant això, aquesta liberalització no ha estat una decisió presa d'un dia per a l'altre. Aquesta mesura es va adoptar a Marràqueix el 1994. Per tant, és difícil argumentar que no hi ha hagut temps per preparar-se. És cert que quan es va aprovar l'acord la Xina encara no havia entrat a l'OMC, però això no és prou justificació per suspendre o retardar la liberalització.

Des del punt de vista de la teoria econòmica tradicional, la liberalització tèxtil produirà els beneficis típics de l'augment del comerç i l'especialització productiva derivada de l'avantatge comparatiu. Això vol dir, per exemple, que tant la Xina com Catalunya se'n beneficiaran. La Xina exportarà molts més productes tèxtils a Catalunya que, com que seran

més barats, repercutiran positivament en els consumidors catalans. Però què succeirà amb les empreses tèxtils catalanes? En el curt termini, com en tot procés d'adaptació previ a la liberalització, es perdran llocs de treball. Però en el llarg termini els guanys dels consumidors superen les pèrdues temporals de les empreses, que acabaran especialitzant-se en productes de més valor afegit, en les quals es recol·locaran els treballadors. Aquest procés ja ha començat a produir-se amb una important inversió en R+D+I en el sector els últims anys. Continuar protegint el sector solament hauria retardat el procés de destrucció creativa que fa progressar les economies capitalistes.

La situació podria ser diferent si els metges indis o xinesos comencessin a competir amb els radiòlegs catalans en

la interpretació de proves diagnòstiques, cosa que ja han començat a fer en el cas d'Estats Units i el Regne Unit. Internet ha obert la possibilitat d'interpretar plaques des de milers de quilòmetres de distància. El mateix argument s'aplicaria a semiconductors, serveis financers, software, etc. Paul Samuelson, premi Nobel i un dels pares de la teoria econòmica moderna, ha postulat en un article recent i controvertit, d'enorme repercussió mediàtica, que en aquesta situació les economies més avançades podrien acabar perdent de manera permanent. El motiu és que encara que no es perdés ocupació en el llarg termini, els salaris del país desenvolupat es reduirien, o els preus de les seves exportacions caurien, cosa que faria possible una caiguda permanent de la renda per càpita del país desenvolupat. Encara ai-

xí, Samuelson assenyala que el seu argument no s'ha d'entendre com una defensa de tarifes i quota induïdes per grups de pressió empresarials, que seran normalment més perjudicials.

No sembla que el ritme amb què es produeix la deslocalització en els sectors més productius de les economies avançades sigui suficient per tenir un efecte negatiu. Els càlculs més recents indiquen que fins al 2015 es poden desplaçar a la Xina i l'Índia uns 3,5 milions de llocs de treball en aquests sectors. No obstant això, una economia com la nord-americana destrueix anualment 30 milions de llocs de treball i en crea alguns més. Per tant, encara que teòricament el trasllat de la producció de serveis i productes tecnològicament avançats poguessin tenir efectes negatius sobre el benestar dels països desenvolupats, des del punt de vista empíric la probabilitat que això succeeixi és molt baixa. Com a molt, els radiòlegs catalans poden acabar reconduint la seva carrera laboral a la recerca del mecanisme de generació de metàstasis amb efectes econòmics i sanitaris molt més importants que la lectura d'uns negatius plens d'ossos.